

Sygn. akt IV Pa 95/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 kwietnia 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Katarzyna Antoniak (spr.)

Sędziowie: SO Jacek Witkowski

SO Elżbieta Wojtczuk

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Wąsak

po rozpoznaniu w dniu 22 marca 2016r. w Siedlcach

na rozprawie

sprawy z powództwa E. S.

przeciwko Starostwu Powiatowemu w S.

o przywrócenie do pracy

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 30 września 2015r. sygn. akt IV P 6/15

I. oddała obie apelacje,

II. koszty procesu między stronami w postępowaniu apelacyjnym wzajemnie znosi.

Sygn. akt: IV Pa 95/15 **UZASADNIENIE**

Wyrokiem z 30 września 2015r. Sąd Rejonowy w Siedlcach zasądził od pozwanego Starostwa Powiatowego w S. na rzecz powódki E. S. kwotę 11 610 złotych tytułem odszkodowania za nieuzasadnione wypowiedzenie umowy o pracę, a także kwotę 60 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Ponadto wyrokowi w części zasadzającej odszkodowanie nadał rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 3 870 złotych.

Rozstrzygnięcie to było wynikiem następujących ustaleń i wniosków Sądu Rejonowego:

W pozwie z 5 stycznia 2015r. skierowanym przeciwko pozwanemu Starostwu Powiatowemu w S. powódka E. S. domagała się uznania za bezskuteczne wypowiedzenia umowy o pracę, a w razie upływu okresu wypowiedzenia – przywrócenia do pracy i zasądzenia wynagrodzenia za okres pozostawania bez pracy, nałożenia na pozwanego obowiązku dalszego zatrudnienia do czasu prawomocnego rozpoznania sprawy oraz zasądzenia kosztów postępowania, w tym ewentualnych kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że pracuje u pozwanego od około 11 lat na stanowiskach inspektora, kierownika (...) Ośrodka (...) i geodety powiatowego. W dniu 30 grudnia 2014r. otrzymała wypowiedzenie umowy o pracę, którego

okres upływie z dniem 31 marca 2015r. Podniosła, że w jej ocenie przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę są nieprawdziwe. Wskazała, że pracuje w Wydziale Geodezji, Kartografii, Katastru i (...) wraz z 15 innymi osobami zajmującymi równorzędne stanowiska. Jej zdaniem inni pracownicy wielokrotnie byli nieobecni w pracy z różnych przyczyn. Do dnia otrzymania wypowiedzenia pracodawca nie dawał jej jakichkolwiek sygnałów, że jest często nieobecna w pracy. Jej zdaniem nieobecność w pracy nie była regularna i częsta. W okresie od 2011r. była nieobecna w pracy po kilka dni. Z dłuższych nieobecności jedynie w 2011r. na przełomie stycznia i lutego przebywała w sanatorium, podobnie w 2012r. na przełomie sierpnia i września. W 2013r. choroba całkowicie uniemożliwiła jej świadczenie pracy, zaś we wrześniu 2014r. sprawowała osobistą opiekę nad chorą matką. Po każdej nieobecności wracała do pracy, gdzie w pierwszej kolejności wykonywała zaległe zadania. W czasie jej nieobecności nikt jej nie zastępował. Wielokrotnie interesanci byli odsyłani do czasu jej powrotu do pracy. Pracodawca wie, że od wielu lat powódka jest biegłym sądowym z zakresu geodezji wpisanym na listę biegłych sądowych Sądu Okręgowego w Siedlcach, lecz nie wyrażał dezaprobaty odnośnie pełnienia przez nią tej funkcji. Podkreśliła, że obowiązki te wykonywała podczas urlopu wypoczynkowego. W ocenie powódki nieprawdziwy jest również zarzut pozwanego, że uczestniczyła w publicznym rozpowszechnianiu nieprawdziwych, szkalujących informacji dotyczących pracodawcy i jego kierownictwa. Jej zdaniem jest to zbyt ogólne sformułowanie. Wskazała, że domyśla się, że pozwanemu chodzi o jej kandydowanie do Rady Powiatu S. z innej opcji niż starosta i kierownictwo i jako jedyna została zwolniona z pracy po wyborach. Zdaniem powódki nie dała ona obiektywnego powodu do utraty do niej zaufania przez pracodawcę.

W odpowiedzi na pozew pozwane Starostwo Powiatowe w S., reprezentowane przez Starostę S., wniosło o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu stanowiska strona pozwana wskazała, że częsta nieobecność powódki w pracy pozostająca w związku z cyklicznie składanymi zwolnieniami lekarskimi spowodowała problemy w realizacji zadań Wydziału, w którym pracowała. Powódka często i regularnie przebywała na zwolnieniach chorobowych co najmniej od początku 2011r. Regularność składanych zwolnień lekarskich polegająca na nieprzekraczaniu okresu 3 miesięcy między kolejnymi okresami tych zwolnień umożliwia powódce zachowanie przez okres czterech ostatnich lat jako podstawy wymiaru zasiłku chorobowego wynagrodzenia uzyskiwanego w 2010r., gdy osiągała wyższe wynagrodzenie pełniąc funkcję kierowniczą. Częste nieobecności powódki w pracy zakłócały zwłaszcza załatwianie spraw związanych z koordynacją usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu. W latach 2011–2014 do pozwanego wpłynęły 1.204 wnioski o uzgodnienie dokumentacji projektowej w zakresie sieci uzbrojenia terenu. Absencja powódki powodowała konieczność doraźnego oddelegowania innych pracowników do wykonywania należących do niej zadań. W niektórych przypadkach odsyłano interesantów informując ich, że bardziej precyzyjne informacje będą mogli uzyskać po powrocie powódki do pracy. Niejednokrotnie powódka przedłużała swoją absencję składając kolejne zwolnienia lekarskie. Powódka przyznała ten fakt w pozwie. Nadto pozwany wskazał, że w ostatnich wyborach samorządowych powódka ubiegała się o mandat radnego Powiatu S. z ramienia komitetu wyborczego pod nazwą KWW (...) – Powiat S.. W listopadzie 2014r. rozpowszechniano ulotkę wyborczą tego komitetu zawierającą apel do mieszkańców powiatu (...). Na ulotce znajduje się m.in. fotografia powódki jako kandydatki na radną. Ulotka była kolportowana w dużej liczbie na terenie całego powiatu. W ulotce w ostrych słowach bardzo krytycznie oceniono 4 – letnią kadencję „władz powiatowych”. Według autorów ulotki „charakteryzowała się ona niekompetencją, kompromitacją, nieprzestrzeganiem prawa, nieodpowiedzialnością, brakiem wyobraźni”. Z treści ulotki jednoznacznie wynika, że z prezentowaną tam ostrą krytyką identyfikują się umieszczeni na ulotce kandydaci na radnych, m.in. powódka. Zdaniem pozwanego określenie „władze powiatu” zawarte w tej ulotce oznaczają starostę jako przewodniczącą zarządu powiatu. Zatem adresatem krytyki zawartej w tej ulotce było głównie władze wykonawcze reprezentowane przez starostę, który jest jednocześnie kierownikiem Starostwa – pracodawcy powódki. W ocenie pozwanego zamiarem autorów tej ulotki było zdyskredytowanie w opinii publicznej osób zarządzających Powiatem i Starostwem Powiatowym. Uczestnicząc w rozpowszechnianiu kłamliwych i obraźliwych treści dotyczących pracodawcy i osób zarządzających w ulotce powódka przekroczyła granice możliwej do przyjęcia krytyki. Niezwłocznie po ukazaniu się w miejscach publicznych tej ulotki Starosta przeprowadził rozmowę z powódką wyrażając dezaprobatę dla jej uczestnictwa w publicznym rozpowszechnianiu tak kłamliwych i obraźliwych treści. Ta okoliczność spowodowała utratę zaufania pracodawcy do powódki. Pozwany wskazał, że przypadku uznania przez Sąd, że wypowiedzenie powódce umowy o pracę było nieuzasadnione lub naruszyło przepisy o wypowiedaniu umów o pracę uzasadnione

jest zasądzenie na rzecz powódki odszkodowania w miejsce przywrócenia do pracy. W ocenie pozwanego zachodzi bowiem duże prawdopodobieństwo, że powódka będzie nadal nagminnie korzystać ze zwolnień lekarskich, co czyniła regularnie od kilku lat, a to skutkować będzie problemami w organizacji pracy pozwanego i utrudnieniami w załatwianiu spraw. Nadto powódka znajduje się w poważnym konflikcie z przełożonym, tj. Starostą, który to konflikt wywołany został przez powódkę obraźliwymi i nieprawdziwymi ocenami kierownictwa Starostwa zawartymi w ulotce wyborczej.

W toku procesu Sąd Rejonowy ustalił, że powódka E. S. była zatrudniona w Starostwie Powiatowym w S. od 16 kwietnia 2003r., ostatnio od 1 stycznia 2011r. na stanowisku inspektora w Wydziale Geodezji, Kartografii, Katastru i (...). Do jej zadań należało głównie prowadzenie spraw związanych z koordynacją usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu oraz sprawy z zakresu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa i Powiatu S.. Jej przełożoną od kwietnia 2012r. była kierownik Wydziału S. Ł.. W celu uzgodnienia usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu w Starostwie Powiatowym organizowane są tzw. narady koordynacyjne z udziałem wnioskodawców (inwestorów) i projektantów. Do obowiązków powódki należała obsługa tych narad, a wcześniej zespołów uzgadniania dokumentacji projektowej (tzw. (...)). (...) powyższych narad polega w szczególności na rejestracji wniosków, przygotowywaniu dokumentów na narady i opracowywaniu wyników narad. Nadto powódka zajmowała się bieżącą obsługą interesantów polegającą na udzielaniu informacji wnioskodawcom i projektantom sieci uzbrojenia terenu. Powódka została oceniona przez swoją przełożoną w 2014r. na ocenę okresową bardzo dobrą.

Dalej Sąd Rejonowy ustalił, że powódka korzystała z wyjść z pracy w sprawach osobistych i w całości je odpracowała. Powódka przebywała na zwolnieniach lekarskich: w 2011r. – przez 59 dni, w 2012r. – przez 53 dni, w 2013r. – przez 71 dni i w 2014r. – przez 48 dni. O tych zwolnieniach informowała pracownice kadr, a nie swoją przełożoną. W ostatnich wyborach samorządowych powódka ubiegała się o mandat radnego Powiatu S. z ramienia komitetu wyborczego pod nazwą KWW (...) – Powiat S.. W dniach od 4 do 12 listopada 2014r. rozpowszechniano ulotkę wyborczą tego komitetu zawierającą apel do mieszkańców Powiatu S.. Na ulotce znajduje się m.in. fotografia powódki jako kandydatki na radną, a jednocześnie pracownicy Starostwa Powiatowego w S.. Ulotka była kolportowana w liczbie 20.133 sztuk na terenie całego powiatu. W ulotce tej wskazano m.in. że „Nasz komitet wyborczy, kandydaci na radnych, jak i zdecydowana większość mieszkańców powiatu, bardzo krytycznie ocenia 4 – letnią kadencję władz powiatowych (...) i PO. Charakteryzowała się ona niekompetencją, kompromitacją, nieprzestrzeganiem prawa, nieodpowiedzialnością, brakiem wyobraźni (...)”. Na początku listopada 2014r., po zapoznaniu się z treścią powyższej ulotki, Starosta przeprowadził rozmowę z powódką, podczas której oświadczyła ona, że nie zgadza się z jej treścią.

W dniu 30 grudnia 2014r. powódka otrzymała wypowiedzenie umowy o pracę z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, który upłynął z dniem 31 marca 2015r. Jako przyczyny wypowiedzenia pozwany wskazał:

1. utrzymującą się od 2011r. częstą i regularną absencję w pracy, co utrudnia realizację zadań i powoduje dezorganizację pracy w Wydziale,
2. uczestniczenie w publicznym rozpowszechnianiu nieprawdziwych, szkalujących informacji dotyczących pracodawcy i jego kierownictwa,
3. utratę zaufania z przyczyny określonej w pkt 2.

W przedstawionym stanie faktycznym Sąd Rejonowy ocenił, że powództwo okazało się uzasadnione co do zasady, lecz nie co do wybranych przez powódkę żądań.

Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z art.30§4 kp w oświadczeniu pracodawcy o wypowiedzeniu umowy o pracę zawartej na czas nie określony powinna być wskazana przyczyna uzasadniająca wypowiedzenie umowy. Opis przyczyny musi przy tym umożliwiać jej indywidualizację w miejscu i czasie. Niepodanie przyczyny lub niewłaściwe jej podanie stanowi naruszenie prawa i uprawnia pracownika do dochodzenia roszczeń z art.45§1 kp. Przyjmuje się, że przyczyna powinna wskazywać w sposób konkretny zdarzenie lub zdarzenia, względnie okoliczności, które zdaniem pracodawcy, uzasadniają wypowiedzenie umowy o pracę. Przyczyna ta powinna być więc rzeczywista, obiektywna i

konkretna (por. wyrok Sądu Najwyższego z 2 września 1998r., I PKN 271/98, OSNAPiUS 1999/18/577). Postępowanie dowodowe w zakresie zasadności wypowiedzenia, bądź istnienia przyczyny wypowiedzenia, co do zasady, ogranicza się do tego, że pracodawca jest zobowiązany wykazać istnienie właściwej przyczyny, którą podał pracownikowi. Pracodawca nie może wykazywać zasadności wypowiedzenia umowy o pracę w oparciu o inną przyczynę niż wskazana w wypowiedzeniu (por. wyrok Sądu Najwyższego z 19 lutego 1999r., I PKN 571/98, OSNP 2000/7/266), a ocena zasadności wypowiedzenia umowy o pracę powinna być dokonywana przez Sąd w granicach przyczyn podanych przez pracodawcę (por. wyrok Sądu Najwyższego z 10 listopada 1998r., I PKN 434/98, OSNP 1999/21/688).

Sąd Rejonowy podkreślił, że w razie sporu co do istnienia przyczyn wypowiedzenia, ciężar dowodu spoczywa na pracodawcy, który z tego faktu wywodzi skutki prawne (art.6 kc w zw. z art.300 kp). Pracownika obciąża natomiast dowód istnienia okoliczności przytoczonych przez niego w celu wykazania, że wypowiedzenie jest nieuzasadnione (por. wyrok Sądu Najwyższego z 8 marca 1997r., I PRN 17/77, OSNP 1977/9/172). Podanie przez pracodawcę przyczyny oznacza przy tym wskazanie konkretnego zdarzenia, względnie okoliczności, które zdaniem pracodawcy uzasadniają dokonane wypowiedzenie.

Przechodząc do okoliczności sprawy Sąd pierwszej instancji wskazał, że oświadczenie woli pozwanego o wypowiedzeniu powódce umowy o pracę wskazuje na trzy przyczyny, przy czym jedna z nich według pracodawcy spowodowała utratę zaufania do powódki jako pracownika.

W odniesieniu do 1. przyczyny wypowiedzenia sformułowanej jako utrzymująca się od 2011r. częsta i regularna absencja powódki w pracy, co utrudnia realizację zadań i powoduje dezorganizację pracy w Wydziale Sąd Rejonowy wskazał, że bezsporne było, że powódka była nieobecna w pracy z powodu niezdolności do pracy: w 2011r. – przez 59 dni, w 2012r. – przez 53 dni, w 2013r. – przez 71 dni i w 2014r. – przez 48 dni. W przedostatnim roku jej pracy nieobecności te wykazywały się zatem tendencją malejącą, co przyznał Starosta. Z relacji Starosty i świadka S. Ł. wynika, że pracodawca dwukrotnie zainteresował się nieobecnościami powódki w pracy – w 2013r. oraz w 2014r. po tym, jak Starosta zapoznał się z treścią ulotki wyborczej. Z zeznań Starosty oraz świadków S. Ł. i S. P. wynika, że przełożona powódki miała zastrzeżenia do zachowania powódki polegającego na nieskładaniu zwolnień lekarskich w odpowiednim czasie oraz nie informowaniu swojej przełożonej o czasie i przyczynie nieobecności, co powodowało utrudnienia w zorganizowaniu zastępstwa. Co istotne – w ocenie Sądu Rejonowego - przełożona powódki podczas pierwszej rozmowy w 2013r. ze Starostą na temat absencji powódki zapewniła go, że mimo wszystko ona i pracownicy kierowanego przez nią Wydziału „dają sobie radę”. Nadto świadek nie miała wiedzy na temat konsekwencji nieobecności powódki w latach 2011 i 2012r., gdyż była bezpośrednią przełożoną powódki dopiero od kwietnia 2012r., a w 2012r. dopiero wdrażała się w swoje obowiązki. W ocenie Sądu Rejonowego okoliczność, że od 2013r. do listopada 2014r. kierownik Wydziału, w którym pracowała powódka „dawała sobie radę”, co oznacza, że zastępstwa za powódkę były efektywnie zorganizowane bez szkody dla pracy Wydziału, świadczy o tym, że w tym okresie absencja powódki nie stanowiła prawdziwej przyczyny wypowiedzenia jej umowy o pracę. Co prawda świadek S. Ł. twierdziła, że na początku 2014r. zwróciła powódce uwagę na jej absencję w pracy, lecz powódka stanowczo zaprzeczyła tej okoliczności, a pozwany nie przedstawił żadnego dowodu na istnienie tego faktu. Z kolei nieobecność powódki w okresie od 11 do 15 grudnia 2014r. była na tyle krótka, że w sposób naturalny nie mogła dezorganizować pracy Wydziału, zwłaszcza w kontekście okoliczności, że inny pracownik, zgodnie z zakresem swoich obowiązków, obowiązany był zastępować powódkę podczas jej nieobecności.

Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z treścią §26 ust.3 i 4 regulaminu pracy obowiązującego u pozwanego w razie niestawienia się do pracy pracownik obowiązany jest zawiadomić Kierownika Wydziału o przyczynach tej nieobecności i o czasie jej trwania pierwszego dnia nieobecności w pracy nie później jednak niż w dniu następnym, osobiście, telefonicznie, przez inne osoby lub za pośrednictwem poczty. W tym ostatnim przypadku za datę zawiadomienia uważa się datę stempla pocztowego. Zaświadczenie lekarskie pracownik obowiązany jest dostarczyć w ciągu 7 dni od dnia wystawienia. Co do zasady zatem powódka o swej nieobecności w pracy winna zawiadamiać swoją przełożoną S. Ł., a nie pracowników kadr. W tym miejscu Sąd Rejonowy wskazał, że podniesiona przez świadka S. Ł. okoliczność, że powódka nie informowała jej o nieobecności w pracy nie mogła być przedmiotem oceny Sądu, gdyż pozwany zarzucił powódce „częstą i regularną absencję w pracy”, a nie naruszanie zapisów regulaminu pracy. Z zeznań świadka S. Ł.

i S. P. wynika zaś, że właśnie takie zachowanie powódki budziło sprzeciw jej przełożonej. Nie taka jednak przyczynę pozwany podał w wypowiedzeniu powódce umowy o pracę. W ocenie Sądu Rejonowego fakt, że pozwany zainteresował się absencją powódki jako ewentualną przyczyną wypowiedzenia umowy o pracę już po zapoznaniu się z treścią ulotki wyborczej świadczy o tym, że kwestia ta została zarzucona powódce w tymże wypowiedzeniu jedynie po to, aby „wzbogacić” następną przyczynę kierując się wskazaniem Sądu Najwyższego, iż w sytuacji, gdy pracodawca podał kilka przyczyn wypowiedzenia, to wystarczającym dla oddalenia powództwa jest, aby przynajmniej jedna z nich była uzasadniona (por. wyrok z 5.10.2005r., I PK 61/05, OSNP 20006/17-18/26).

Odnosząc się do przyczyny wypowiedzenia wskazanej w pkt 2. pisma o wypowiedzeniu powódce umowy o pracę sformułowanej jako uczestniczenie w publicznym rozpowszechnianiu nieprawdziwych, szkalujących informacji dotyczących pracodawcy i jego kierownictwa oraz do przyczyny wskazanej w pkt 3. tego pisma sformułowanej jako utrata zaufania z powodu przyczyny określonej w pkt 2. Sąd Rejonowy wskazał, że bezsporne było, że fotografia powódki widnieje na ulotce komitetu wyborczego pod nazwą KWW (...) – Powiat S. i że w tejże ulotce wskazano, że m.in. członkowie tego komitetu są zdania, iż kadencja „władz powiatowych” jest niekompetentna, kompromitująca, cechuje się nieprzebraniem prawa, nieodpowiedzialnością i brakiem wyobraźni. Ze zgodnej relacji powódki, Starosty oraz świadków A. C., T. C., I. S. i S. Ł., a także dokumentów zawartych w aktach Sądu Okręgowego w Siedlcach I Wydział Cywilny, sygn. akt I Ns 163/14 umieszczenie zdjęcia powódki na przedmiotowej ulotce nastąpiło bez jej wiedzy i zgody. W takiej zaś sytuacji nie można zasadnie stawiać jej zarzutu uczestniczenia w publicznym rozpowszechnianiu nieprawdziwych i szkalujących informacji dotyczących pracodawcy i jego kierownictwa. Pozwany – zgodnie z regułą wynikającą z art. 6 kc – nie przedstawił żadnych dowodów na fakt, że powódka zapoznała się z treścią tej ulotki przed jej rozkolportowaniem. Samo przypuszczenie świadka A. C., że tak było, nie stanowi takiego dowodu. Z tych też przyczyn w ocenie Sądu ta przyczyna wypowiedzenia umowy o pracę okazała się nieprawdziwa. W konsekwencji z tej przyczyny pozwany nie miał obiektywnych podstaw do utraty zaufania do swego pracownika, co czyni nieprawdziwą także trzecią przyczynę wypowiedzenia umowy o pracę. Sąd Rejonowy przypomniał, że „Utrata zaufania do pracownika może stanowić przyczynę uzasadniającą wypowiedzenie umowy o pracę, jeżeli znajduje oparcie w przesłankach natury obiektywnej i racjonalnej oraz nie jest wynikiem arbitralnych ocen lub subiektywnych uprzedzeń. Nie tyle istotna jest sama utrata zaufania pracodawcy do pracownika, co przyczyny, które ją spowodowały. Inaczej mówiąc, jeżeli przyczyny utraty zaufania do pracownika są prawdziwe, obiektywne i racjonalne, to mogą uzasadniać wypowiedzenie” (por. wyrok Sądu Najwyższego z 31 marca 2009r., II PK 251/08, LEX nr 707875).

Reasumując powyższe rozważania Sąd Rejonowy doszedł do wniosku, że wszystkie przyczyny wskazane w wypowiedzeniu powódce umowy o pracę okazały się nieprawdziwe, a samo wypowiedzenie – nieuzasadnione. Co do zasady zatem powódka nabyła prawo do roszczeń wymienionych w art.45 kp. Jednakże mając na uwadze wyniki postępowania dowodowego Sąd pierwszej instancji doszedł do wniosku, że uwzględnienie żądania powódki przywrócenia jej do pracy jest w niniejszym sporze niecelowe - art.45§2 kp. Podniósł, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazane są przykłady sytuacji przemawiających za niecelowością przywrócenia do pracy pracownika wadliwie zwolnionego, np. poważny konflikt z przełożonym zwłaszcza zawiniony przez pracownika (tak w wyroku z 3 kwietnia 1997r., I PKN 63/97, OSNAPiUS 1998/3/74 i w wyroku z 28 lipca 1999r., I PKN 110/99, OSNAPiUS 2000/21/780).

Sąd Rejonowy podniósł, że zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003r. (I PK 144/02, OSNP 2004/13/225) zastosowanie art.45§2 kp wymaga uwzględnienia wszystkich okoliczności sprawy, w tym także leżących po stronie pracownika i przemawiających za przywróceniem go do pracy. Nadto zgodnie z poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z 25 stycznia 2001r. (I PKN 206/00, OSNP 2002/19/460) „Ocena, czy przywrócenie pracownika do pracy jest niemożliwe lub niecelowe (art.45§2 kp), powinna być dokonana według stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy (art.316§1 kpc)”.

Sąd Rejonowy wskazał, że oceniając zebrany materiał dowodowy w kontekście roszczenia powódki o przywrócenie do pracy miał na uwadze, że praca w większości przypadków wykonywana jest w zespole ludzi i świadczenie jej przez jednego pracownika z istoty rzeczy wpływa na sytuację innych osób zatrudnionych w tym zakładzie pracy. Wpływ ten ma niejednokrotnie wyraźny charakter gospodarczy, ale przede wszystkim chodzi o wzajemne oddziaływanie

społeczne pracowników pracujących w tym samym zakładzie. Z tego punktu widzenia przywrócenie pracownika do pracy wywiera wpływ na sytuację całej społeczności pracowników, jest przez nich oceniane i z faktu tego wyprowadzają oni wnioski co do postępowania w przyszłości swego i pracodawcy. Nie można zatem dopuścić, aby przywrócenie pracownika do pracy powodowało obniżenie morale pracowników lub budziło zgorznienie. W ocenie Sądu pierwszej instancji między powódką a Starostą S. nadal istnieje głęboki konflikt uniemożliwiający dalszą współpracę. Mimo, że powódka nie utożsamiała i dalej nie utożsamia się z treścią ulotki wyborczej, to nie podjęła żadnych kroków, aby poinformować społeczność lokalną i współpracowników o swoim stanowisku. Sąd Rejonowy przypomniał, że na tejże ulotce znajduje się informacja o zatrudnieniu powódki w Starostwie Powiatowym w S.. Zapis m.in. o „nieprzestrzeganiu prawa” przez władze powiatowe niewątpliwie odnosi się do „osób rządzących powiatem”, którymi zgodnie z art.26 ust.2 ustawy z 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym są starosta, wicestarosta i pozostali członkowie zarządu. Ponieważ Starosta jest jednocześnie przełożonym powódki i reprezentuje jej pracodawcę Starostwo Powiatowe, to krytyczne określenia zawarte w ulotce wyborczej bez wątpienia odnoszą się i do niego. Przypomnieć także należy, że przedmiotowa ulotka została rozpowszechniona w ilości 20.133 sztuk na terenie całego powiatu. Jego mieszkańcy powzięli zatem wiadomość, że powódka – jako pracownik pozwanego – zarzuca jego kierownikowi m.in. nieprzestrzeganie prawa, co jest zarzutem bardzo poważnym. (...) społeczność do dnia wydania wyroku w niniejszym sporze nie została wyprowadzona z błędnego przeświadczenia, że powódka jest innego zdania. Zaznaczyć należy, że powódka dysponowała odpowiednimi środkami, aby taką dezinformację wykluczyć. Skoro tego z niezrozumiałych przyczyn nie uczyniła, to dla wyborców, a przede wszystkim pracowników pozwanego oznacza, to nadal podtrzymuje niedozwoloną krytykę swego przełożonego. W takiej sytuacji przywrócenie powódki do pracy stanowiłoby przyzwolenie dla pracowników Starostwa Powiatowego w S. na krytykowanie przełożonych z przekroczeniem granic dozwolonej krytyki poprzez bezpodstawne zarzucenie im m. in. naruszania prawa.

Na marginesie Sąd Rejonowy zauważył, że hipotetycznemu przywróceniu powódki do pracy nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że jej stanowisko objęła inna osoba. Z kolei nieuprawione jest stwierdzenie pozwanego, że po ewentualnym przywróceniu do pracy powódka może w dalszym ciągu korzystać ze zwolnień lekarskich, gdyż jest to zdarzenie przyszłe i niepewne.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Rejonowy na podstawie art.45§2 kp, art.47¹ kp i art.36§1 pkt 3 kp Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki odszkodowanie w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia kierując się treścią zaświadczenia o zarobkach.

O kosztach procesu Sąd pierwszej instancji orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu uregulowaną w art.98§1 i 3 kpc, art.109 kpc oraz §11 ust.1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. O rygorze natychmiastowej wykonalności orzekł zaś na podstawie art.477²§1 kpc.

Od powyższego wyroku apelację złożyły obie strony.

W apelacji strony powodowej powódka reprezentowana przez pełnomocnika zaskarżyła wyrok Sądu Rejonowego w części dotyczącej orzeczenia o niecelowości przywrócenia jej do pracy zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania ,tj. art.233 kpc poprzez dokonanie błędnej oceny dowodów i wyciągnięcie wniosków nie wynikających z zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że między stronami istnieje „głęboki konflikt uniemożliwiający współpracę” w sytuacji, gdy okoliczność ta nie znajduje uzasadnienia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym zaś konflikt nie został spowodowany z inicjatywy i z winy pozwanej oraz brak przeprowadzenia niezbędnego postępowania dowodowego i dokonania szczegółowych ustaleń stanu faktycznego w zakresie możliwości i celowości przywrócenia pracownika do pracy. Wskazując na powyższe powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie pozwu w całości i przywrócenie powódki do pracy, a ponadto zasądzenie na jej rzecz stosownego odszkodowania.

Z kolei pozwane Starostwo Powiatowe w S. zaskarżyło wyrok Sądu Rejonowego w całości zarzucając mu:

1) naruszenie prawa procesowego ,tj. art.233§1 kpc poprzez błędną ocenę zebranego materiału dowodowego polegającą w szczególności na przyjęciu, że częste nieobecności powódki w pracy nie skutkowały utrudnieniami w realizacji zadań i dezorganizacją pracy komórki organizacyjnej Starostwa, w której powódka była zatrudniona oraz, że powódce nie można było postawić zarzutu uczestnictwa w publicznym rozpowszechnianiu nieprawdziwych i szkalujących informacji dotyczących pracodawcy i jego kierownictwa, a także że pracodawca nie miał obiektywnych podstaw do utraty zaufania do powódki,

2) naruszenie prawa materialnego przez niewłaściwą interpretację art.45§1 kp polegającą na przyjęciu, że wypowiedzenie powódce umowy o pracę było nieuzasadnione.

Wskazując na powyższe Starostwo Powiatowe w S. wniosło o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz rozstrzygnięcie o kosztach postępowania w obu instancjach wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje obu stron okazały się nieuzasadnione i jako takie podlegały oddaleniu.

Sąd Okręgowy co do zasady podziela ustalenia faktyczne i rozważania prawne przedstawione przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do apelacji pozwanego Starostwa Powiatowego w S. zaskarżającej wyrok Sądu Rejonowego w całości i zarzucającej temu Sądowi niezasadne ustalenie, że przyczyny wypowiedzenia powódce umowy o pracę były nieprawdziwe wskazać należy, że Sąd Okręgowy podziela ocenę Sądu Rejonowego, iż przyczyny te okazały się nierzeczywiste. Jeżeli chodzi o pierwszą z przyczyn rozwiązania z powódką umowy o pracę podanych przez pozwanego w piśmie o wypowiedzeniu ,tj. utrzymującą się od 2011r. częstą i regularną absencją powódki w pracy, co miało utrudniać realizację zadań i powodować dezorganizację pracy w Wydziale to niewątpliwie ustalenia Sądu Rejonowego potwierdzają, że nieobecności powódki w pracy w latach 2011-2014 były częste i zasadniczo rację ma pozwany twierdząc, że nieobecność pracownika w pracy (nie licząc nieobecności związanej z urlopem), jeżeli nie dezorganizuje to co najmniej utrudnia realizację zadań powierzonych temu pracownikowi i w konsekwencji zadań powierzonych określonej komórce organizacyjnej pracodawcy, w której pracownik ten świadczy pracę. Nieobecność pracownika powoduje bowiem, że zadania leżące w zakresie jego obowiązków musi realizować inny pracownik lub inni pracownicy. Każdy zaś pracownik ma swój zakres obowiązków i konieczność realizacji dodatkowo obowiązków nieobecnej osoby musi mieć mniejszy bądź większy wpływ na sprawność i terminowość realizacji zadań całości komórki organizacyjnej. Stwierdzenie, że częste nieobecności pracownika w pracy pozostają bez wpływu na realizację zadań pracodawcy oznaczałoby, że zatrudnienie danego pracownika jest w istocie zbędne skoro jego zakres obowiązków mogą z powodzeniem i bez mogą konsekwencji dla pracy danego zespołu – komórki, realizować pozostali pracownicy.

Niezależnie jednak od powyższego Sąd Okręgowy podzielił ocenę Sądu Rejonowego, że nieobecności powódki w pracy choć występowały regularnie nie stanowiły rzeczywistej przyczyny wypowiedzenia powódce umowy o pracę. Całokształt okoliczności sprawy trafnym czyni ustalenie Sądu pierwszej instancji, że o wypowiedzeniu powódce umowy o pracę zdecydowały okoliczności związane z treścią ulotki wyborczej KWW (...) wydanej przez ten Komitet w wyborach samorządowych 2014r., z listy którego to komitetu powódka kandydowała w powyższych wyborach na radną Powiatu S.. Sąd Rejonowy słusznie stwierdził, że okoliczności związane z nieobecnościami powódki w pracy miały za zadanie jedynie „wzbogacić”, czy też „wzmocnić” przyczynę rozwiązania umowy o pracę wskazaną w pkt 2 pisma o wypowiedzeniu. Jak wynika z ustaleń Sądu Rejonowego częste nieobecności powódki w pracy utrzymywały się od 2011r. poprzez rok 2012r. i 2013r. Mimo to pracodawca zapoznany z tą sytuacją już w 2013r. nie podejmował żadnych kroków tym zakresie. Z zeznań przełożonej powódki – kierownika Wydziału S. Ł. wynika, że w 2013r. informowała Starostę o nieobecnościach powódki i związanych z tym problemach w pracy Wydziału. Jakiś czas później ponownie

informowała Starostę o utrzymujących się nieobecnościach powódki w pracy i w dalszym ciągu pracodawca nie podejmował decyzji mających na celu rozwiązanie takiej sytuacji. Dopiero na jesieni 2014r. poinformował S. Ł. o zamiarze rozwiązania z powódką umowy o pracę i poprosił o przedstawienie szczegółów związanych z nieobecnościami powódki w pracy (zeznania S. Ł. k.319). W tym czasie jednak zaistniały już nowe okoliczności – związane z ulotką wyborczą w/w Komitetu Wyborczego, z listy którego powódka brała udział w wyborach. Ponadto – jak ustalił Sąd Rejonowy – w 2014r. nieobecności powódki, choć w dalszym ciągu dość częste były o około 1/3 rzadsze niż w latach minionych. W związku z tym uzasadnione jest ustalenie Sądu Rejonowego, że tym co zadecydowało o wypowiedzeniu powódce umowy o pracę było ukazanie się ulotki wyborczej Komitetu Wyborczego, z listy którego powódka kandydowała do samorządu powiatowego, a nie nieobecności powódki w pracy.

Odnosząc się do drugiej przyczyny rozwiązania z powódką umowy o pracę ,tj. uczestniczenie w publicznym rozpowszechnianiu nieprawdziwych, szkalujących informacji dotyczących pracodawcy i jego kierownictwa wskazać należy, że Sąd Rejonowy również w tym zakresie prawidłowo ustalił, iż zarzut ten postawiony powódce przez pozwanego okazał się nieprawdziwy. Nie ulega wątpliwości, że (...), z którego listy powódka kandydowała do Rady Powiatu S. wydała bardzo krytyczną w ocenie działań ówczesnych władz powiatowych ulotkę wyborczą, o czym będzie jeszcze niżej, ale okoliczność ta nie uprawnia do stwierdzenia, że powódka rozpowszechniała treści zawarte w tej ulotce. Jak ustalił Sąd Rejonowy i czego pozwany nie kwestionuje powódka nie uczestniczyła w redagowaniu tej ulotki i nie brała udziału w jej kolportowaniu. Tym ostatnim na zlecenie Komitetu zajęła się Poczta Polska (vide: informacja k.113 akt sprawy). W tych okolicznościach nie można mówić, aby powódka wprost rozpowszechniała informacje o pracodawcy i Staroście jako osobie kierującej Starostwem Powiatowym. W konsekwencji nie można również uznać, aby pozwany mógł utracić zaufanie do powódki z powodu rozpowszechnienia negatywnych informacji o pracodawcy, na co wskazuje pkt 3 pisma o wypowiedzeniu umowy o pracę. R., Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił, że przyczyny wypowiedzenia powódce umowy o pracę okazały się nieprawdziwe i z tego względu zarzuty apelacyjne pozwanego nie mogły odnieść skutku. Dlatego na podstawie art.385 kpc apelacja pozwanego podlegała oddaleniu.

Przechodząc do apelacji powódki żądającej przywrócenia jej do pracy w pozwanym Starostwie Powiatowym w S. wskazać należy, że o ile przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę wskazane w piśmie z 30 grudnia 2014r. okazały się nieprawdziwe, o tyle prawidłowe było ustalenie Sądu Rejonowego, że okoliczności związane z treścią w/w ulotki Komitetu Wyborczego niecelowym czyniły przywrócenie powódki do pracy w Starostwie – art.45§2 kp. Sąd Rejonowy wyraził tu pogląd, że negatywna treść ulotki wyborczej spowodowała konflikt między powódką a jej przełożonym w osobie Starosty S.. Sąd Okręgowy nie podziela tej oceny, gdyż materiał dowodowy nie daje podstaw do stwierdzenia, że między powódką a Starostą doszło do konfliktu. Niewątpliwie Starosta wyrażał wobec powódki dezaprobatę z faktu pojawienia się jej osoby (umieszczenia fotografii ze wskazaniem miejsca pracy) na ulotce zawierającej krytykę władz samorządu powiatowego. Z faktu tego nie można jednak wnioskować o istnieniu konfliktu, a zatem sytuacji w pewnym sensie utrwalonej i przejawiającej się w powtarzającym się wzajemnie nieprzychylnym zachowaniu obu stron takiego konfliktu. W ocenie Sądu Okręgowego w okolicznościach sprawy uzasadnione jest natomiast stwierdzenie, że treść przedmiotowej ulotki wyborczej mogła spowodować u pozwanego reprezentowanego przez Starostę utratę zaufania do powódki jako pracownika Starostwa Powiatowego niecelowym czyniąc przywrócenie powódki do pracy w tymże Starostwie. W pierwszej kolejności wskazać należy, że o ile brak jest podstaw do uznania, że powódka nie rozpowszechniała treści zawartych w przedmiotowej ulotce, o tyle w okolicznościach sprawy niewiarygodne jest twierdzenie powódki, że nie utożsamiała się, a co najmniej nie aprobowała treści zawartych w tej ulotce. Z uzupełniających zeznań powódki złożonych przed Sądem Okręgowym wynika, że wybory samorządowe w 2014r. były kolejnymi wyborami, w których startowała powódka i po raz kolejny (poczynając od 1994r.) czyniła to z ramienia tej samej listy (zeznania powódki k.430v-431) . Wskazała również, że w każdym wyborach komitet przygotowywał ulotkę zawierającą treści wyborcze. Jeśli zestawić powyższe z faktem przekazania przez nią fotografii Komitetowi (którą ten umieścił na ulotce) nie można uznać za wiarygodne twierdzeń powódki, z których wynika, że ulotka i jej treść były dla niej swoistym zaskoczeniem i nie utożsamiała się z zawartą w niej oceną, a przede wszystkim formą oceny władz samorządowych. Jak zeznała powódka znała ona osoby będące liderami komitetu, a także ich poglądy. W tych okolicznościach logiczny jest wniosek, że startując kolejny raz z tej samej listy powódka podzielała postulaty osób kandydujących z tejże listy. Podkreślić przy tym należy, że jak zeznała powódka, nie

prowadziła ona w wyborach 2014r. indywidualnej kampanii wyborczej i poza ulotką w/w Komitetu nie podjęła innych działań zmierzających do przedstawienia wyborcom swojej osoby i postulatów wyborczych. Uprawnione jest zatem stwierdzenie, że przedmiotowa ulotka była jedynym sposobem dotarcia powódki do wyborców i twierdzenia powódki, że nie utożsamiała się z treścią ulotki są nieprzekonujące. Podkreślić w tym miejscu należy, że prawem powódki było kandydowanie w wyborach samorządowych i przedstawienie w toku kampanii wyborczej swojego krytycznego programu wobec władz samorządowych. Jednakże forma krytyki przyjęta w tejże ulotce (ulotka na k.33) i waga podniesionych zarzutów, w szczególności twierdzenia o niekompetencji i nieprzestrzeganiu prawa – bez powołania się na udowodnione przypadki łamania prawa - w zestawieniu z faktem pozostawania przez powódkę pracownikiem Starostwa Powiatowego, które jest jednostką organizacyjną, przy pomocy której zarząd powiatu realizuje ustawowe zadania powiatu (art.33 ustawy z 5 czerwca 1998r. ustawy o samorządzie powiatowym) mogły zostać odczytane przez pracodawcę powódki jako działanie mające na celu zdyskredytowanie kierownictwa pracodawcy i tym samym podważyć zaufanie pracodawcy do powódki jako pracownika. Podkreślenia wymaga również fakt, na co zwrócił uwagę Sąd Rejonowy, że fotografia powódki znajdująca się na ulotce zawiera informację o zatrudnieniu powódki w Starostwie Powiatowym oraz informację, że wykonuje ona zawód geodety. Taka informacja w kontekście treści zawartych w ulotce mogła uwiarygadniać wśród mieszkańców Powiatu S., będących przecież niejednokrotnie adresatami indywidualnych decyzji wydawanych przez Starostę i upoważnionych przez niego pracowników, tezę o wykonywaniu przez urzędników zatrudnionych w Starostwie nałożonych na nich zadań w sposób sprzeczny z prawem nie tylko w sferze publicznej, ale i w indywidualnych sprawach mieszkańców (art.38 ust.1 i 2 ustawy o samorządzie powiatowym).

Odnosząc się do kwestii nie zdementowania przez powódkę treści zawartych w przedmiotowej ulotce wskazać należy, że powódka nie miała takiego obowiązku. Jednakże brak takiej reakcji – nawet już po wyborach - potwierdza wcześniejszą ocenę Sądu, że twierdzenia powódki o nieutożsamianiu się z treścią ulotki są niewiarygodne, a brak takiego działania mógł pogłębiać u pozwanego brak zaufania do powódki jako pracownika. Należy zauważyć, że do apelacji powódka dołączyła treść ulotki sporządzonej już po wyroku Sądu pierwszej instancji, w treści której powódka przekonuje mieszkańców S., że nie utożsamia się z treściami zawartymi w ulotce KKW (...) - lista nr 22 (ulotka na k.409a akt sprawy). Okoliczność ta nie zmienia powyższej oceny Sądu. W ocenie Sądu Okręgowego takie działanie powódki motywowane było częściowo negatywnym dla powódki wynikiem sprawy, a samo w sobie było spóźnione, nastąpiło bowiem wiele miesięcy po wyborach samorządowych, kiedy treść spornej ulotki z pewnością nie zaprzętała już pamięci mieszkańców. Reasumując, Sąd Okręgowy uznał, że brak było podstaw do uwzględnienia apelacji powódki poprzez przywrócenie jej do pracy u pozwanego. W relacji pracownik - pracodawca niezbędne jest wzajemne zaufanie, dlatego ocena Sądu Rejonowego o niecelowości przywrócenia powódki do pracy w świetle powyższych okoliczności była trafna.

Mając na uwadze powyższe względy Sąd Okręgowy na podstawie art.385 kpc orzekł jak w pkt I wyroku.

Wobec oddalenia apelacji obu stron, na podstawie art.100 kpc Sąd Okręgowy koszty procesu między stronami w postępowaniu apelacyjnym wzajemnie zniósł.